

Seguint el fil de la història del teixit

Una mostra recupera el paper de les cosidores en l'evolució socioeconòmica d'Arbúcies des dels ibers fins al segle XXI

DDG

L'exposició Les cosidores d'Arbúcies. Del teixit a la confecció: una història del treball de la dona, que es pot veure al Museu Etnològic del Montseny fins al dia 3 d'abril, intenta recuperar i fer visibles les dones cosidores i el seu paper en l'evolució social i econòmica d'Arbúcies, on la importància del tèxtil i la confecció va fer que moltes dones vincuessin la seva vida personal o laboral a aquesta activitat.

La mostra presenta una visió històrica del treball vinculat amb l'activitat tèxtil, des del treball artesanal fet en el si de la llar fins a la implantació de les primeres fàbriques, i el sorgiment d'una important activitat vinculada als tallers i a les sastreries de confecció.

Gran part de la informació que ha possibilitat aquest muntatge expositiu, s'ha recopilat en diferents sessions d'un projecte de memòria oral en què han participat una trentena de dones.

De fet, la recerca d'aquesta exposició s'emmarca dins el Pla Social d'Igualtat de l'Ajuntament d'Arbúcies i s'integra dins les línies de recuperació històrica del Museu Etnològic del Montseny.

El nucli principal de l'exposició el forma un recull de fotografies que abasta des dels anys 20 del segle passat fins a la dècada dels 60, però també s'hi exposen peces que certifiquen més de 2.000 anys d'activitat artesanal.

Entre aquestes peces destaquen la reproducció d'un teler iber; un teler manual de finals del segle XVIII ; una gramadora pel treball del cànem o una màquina de cosir del primer terç del segle XX.

2.000 anys teixint

Filar, teixir i brodar són un treball domèstic de llarga tradició, com demostra que les primeres proves d'aquesta activitat a la vall d'Arbúcies siguin del segle I abans de Crist.

Es tracta de pondus i fusaioles, un conjunt de peces de teler trobades al jaciment iber de can Pons i que posen al descobert una activitat teixidora de aire artesanal i familiar en aquest mas.

La presència secular de ramats de xais, que efectuaven la transhumància des de les valls de l'entorn del Montseny fins als cims i plans de mitja i alta muntanya del massís, degué afavorir aquesta activitat econòmica.

Així, la transformació i posterior comercialització de la matèria primera per obtenir llana va passar a ser una feina habitual tant als masos com al nucli de la vila d'Arbúcies i els primers artesans medievals dedicats a aquesta activitat apareixen documentats a partir del segle XIV.

A Arbúcies són citats els oficis de teixidor de llana i el de teixidor de lli, com també el de paraire.

La troballa al castell de Montsoriu d'agulles de cap de bronze -possiblement per l'elaboració de puntes de coixí-, agulles de saca (un teixit fet a partir de matèries vegetals), i agulles d'os, així com d'un didal, també de bronze evidencia l'activitat dedicada al teixit.

A partir de l'edat moderna, les referències a teixidors i paraires en la cellera d'Arbúcies són més abundants: Bernat Pont, teixidor (1490), Bernat de Baier, sastre de la cellera d'Arbúcies (1524), Bernat Rafart, paraire (1536), Onofre Galiart, sastre (1584), Pere Guerau, paraire de panys de llana (1569).

Atenent la demanda del Comú d'Arbúcies, el rei Carles IV va concedir el dret de mercat setmanal i de dues fires anuals, una a la primavera i l'altre a la tardor durant el segle XVIII, permetent que la l'activitat manufacturera tingués continuïtat.

A mitjan segona meitat del segle XIX, sobre la base d'explotació de la força de l'aigua com a font d'energia, va permetre edificar una indústria del sector.

Entre 1925 i 1935 es crearen les dues principals fàbriques del sector que perduraran fins el darrer terç del segle XX: ca Lama, dedicada a la fabricació de teixits de ris de cotó i can Vilarrodona i Planas, especialitzada en teixits de mitges.

Amb l'arribada de la màquina de cosir, el treball es va poder traslladar de nou a la llar.

Així, ja entrat el segle XX, dones que, des de la infància havien treballat a les fàbriques, van constituir cosidores a casa seva, petits tallers domèstics instal·lats en habitacions on continuar cosint per encàrrec i així aportar un nou ingrés econòmic a la unitat familiar.

un treball invisible La mostra recull fotografies que abasten des dels anys 20 del segle XX a la dècada dels 60. Cosidores de ca la Carmetona, l'any 1914. Interior d'una fàbrica tèxtil d'Arbúcies a principis del segle XX. Cosidores de can Taradell.

Font del document:

<http://www.diaridegirona.cat/cultura/2011/03/21/seguint-historia-teixit/473844.ht>

ml